

Alena Bašová

REGULÁCIA ENERGETICKÉHO TRHU V EURÓPSKEJ ÚNII

Abstract: *This paper aims to characterize regulation in the energy sector in the European Union. Most countries use two basic methods of regulation: price cap and revenue cap, which establish maximum price of produced commodities or maximum of revenues for provided goods or services. These two methods are stimulation methods, which permit regulated entities to achieve their profits if they set up a maximum price or income; hence we can refer to them as stimulation methods of regulation.*

Keywords: *regulation, incentive regulation method, price cap, revenue cap, energy sector, provided goods and services.*

JEL: Q 4, Q 48

Úvod

Reguláciu vo všeobecnosti môžeme definovať ako kontrolu, usmerňovanie a riadenie ekonomických aktivít súkromného sektora štátom s cieľom zabezpečiť ekonomickú efektívnosť, spravodlivosť, bezpečnosť a zdravie. Ide v podstate o snahu štátu legislatívnymi opatreniami zamedziť presadzovanie nechcených aktivít firiem, alebo naopak podporiť určité činnosti. V krajinách s fungujúcou hospodárskou súťažou snaha presadiť sa na trhu motivuje podnikateľské subjekty poskytovať tovary a služby v kvalite a za ceny, ktoré sú porovnateľné s konkurenciou.

V tých odvetviach, kde z rôznych príčin konkurenčné prostredie absentuje a produkty a služby poskytuje len jeden monopolný subjekt, alebo len niekoľko silných firiem, je nutné trhový mechanizmus, ktorý vyrovnáva dopyt a ponuku, nahrádzať zásahmi štátu. Cieľom týchto štátnych zásahov je ochrana všetkých spotrebiteľov pred zneužívaním dominantného postavenia monopolov. Prirodzené monopoly, pôsobiace v sieťových odvetviach, sú príkladom netrhového prostredia. Podmienkou fungovania prirodzených monopolov je vybudovanie nákladných sietí a rozvodov, teda samotný vecný charakter východiskových podmienok poskytovania tovarov a služieb v takýchto odvetviach vytvára prirodzený monopol, keďže pôsobenie viacerých subjektov v danom odvetví by bolo z celospoločenského hľadiska neefektívne a viedlo by k zvyšovaniu nákladov firiem. Následne, finančné hospodárenie prirodzených monopolov má svoje špecifiky, ktoré vyplývajú z ich výnimočného postavenia v každej ekonomike – spoločnosti.